

DR. ROBERT LANZA & BOB BERMAN

# BİYOMERKEZCİLİK

Yaşam ve Bilinç Evrenin Gerçek Doğasını  
Nasıl Aydınlatır?



DESTEK YAYINLARI: 1338  
KİŞİSEL GELİŞİM: 216

**DR. ROBERT LANZA & BOB BERMAN / BİYOMERKEZCİLİK**

**Orijinal İsim:** Biocentrism: How Life and Consciousness are the Keys to Understanding the True Nature of the Universe

**Yayına Hazırlayan:** Özlem Küskü

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı Ajans aracılığıyla alınmıştır.  
Copyright © 2009 by Robert Lanza, MD and Robert Berman through Akcalı Telif Hakları Ajansı

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,  
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

*İmtiyaz Sahibi:* Yelda Cumalıoğlu  
*Genel Yayın Yönetmeni:* Ertürk Akşun  
*Yayın Koordinatörü:* Özlem Esmegül  
*Çevirmen:* Ayşe Deniz Yurdakul  
*Redaksiyon:* Öykü Toros  
*Son Okuma:* Devrim Yalkut  
*Kapak Tasarım:* İlknur Muştu  
*Sayfa Düzeni:* Cansu Poroy  
*Sosyal Medya-Grafik:* Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Eylül 2020  
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-959-3

© Destek Yayınları  
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul  
Tel. (0) 212 252 22 42 – Faks: (0) 212 252 22 43  
www.destekdukkani.com – info@destekyayinlari.com  
facebook.com/DestekYayinevi  
twitter.com/destekyayinlari  
instagram.com/destekyayinlari  
www.destekmedyagrubu.com

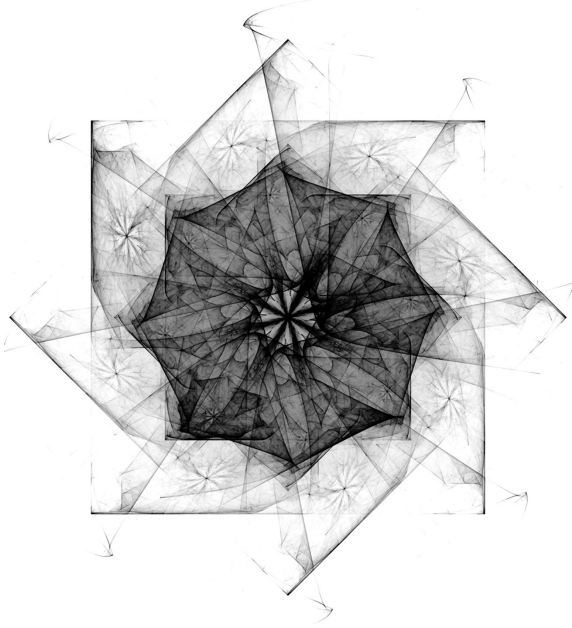


Deniz Ofset – Nazlı Koçak  
Sertifika No. 40200  
Maltepe Mahallesi  
Hastane Yolu Sokak No. 1/6  
Zeytinburnu / İstanbul



“Orijinal ve nefes kesici!” - **Deepak Chopra**

**DR. ROBERT LANZA & BOB BERMAN**



# **BİYOMERKEZCİLİK**

Yaşam ve Bilinç Evrenin Gerçek Doğasını  
Nasıl Aydınlatır?

Çevirmen: Ayşe Deniz Yurdakul



*Doksan yaşına giren Barbara O'Donnell'a...*

## İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR .....	11
ÖNSÖZ .....	13
BİRİNCİ BÖLÜM	
BİLİNMEYEN EVREN.....	15
İKİNCİ BÖLÜM	
BAŞLANGIÇTA NE VARDI? .....	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
DEVİRİLEN BİR AĞACIN SESİ.....	33
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
IŞIK, KAMERA VE MOTOR.....	39
BEŞİNCİ BÖLÜM	
EVREN NEREDEDİR?.....	49
ALTINCI BÖLÜM	
ZAMANIN İÇİNDEKİ BALONCUKLAR .....	59

## YEDİNCİ BÖLÜM

YARIN DÜNDEN ÖNCE GELİRSE..... 65

*Bütün Bunların Anlamı Ne?*..... 77

## SEKİZİNCİ BÖLÜM

EN İLGİNÇ DENEY..... 81

## DOKUZUNCU BÖLÜM

GOLDSLOCKS'UN EVRENİ..... 103

## ONUNCU BÖLÜM

KAYBEDECEK ZAMAN YOK..... 115

## ON BİRİNCİ BÖLÜM

ZAMANSIZ VE MEKÂNSIZ..... 133

*Uzay ve Zamanın Sonsuz Denizleri* ..... 137

*İlk Uzay Araştırmaları: 19. Yüzyılın Öncüleri* ..... 142

*Sonsuzluğu Bulmak İçin Uzayı Terk Etmek* ..... 148

## ON İKİNCİ BÖLÜM

PERDENİN ARKASINDAKİ ADAM..... 153

## ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ZİHNİMİZİN YEL DEĞİRMENLERİ ..... 159

## ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

CENNETE DÜŞÜŞ ..... 167

## ON BEŞİNCİ BÖLÜM

YARATILIŞIN YAPITAŞLARI..... 171

## ON ALTINCI BÖLÜM

BURASI NERESİ? .....	177
DİN, BİLİM VE BİYOMERKEZCİLİĞİN	
GERÇEKLIĞE BAKIŞ AÇISI .....	177
<i>Klasik Bilimin Kâinata Bakış Açısı .....</i>	179
<i>Klasik Bilimin Temel Sorulara Verdiği Cevaplar .....</i>	179
<i>Dinin Kâinata Bakış Açısı .....</i>	181
<i>Batı Dinleri (Musevilik, Hıristiyanlık ve Müslümanlık) .....</i>	182
<i>Batı Dinlerinin Temel Sorulara Verdiği Cevaplar .....</i>	182
<i>Doğu Dinleri (Budizm ve Hinduizm).....</i>	183
<i>Doğu Dinlerinin Temel Sorulara Verdiği Cevaplar .....</i>	183
<i>Biyomerkezciliğin Kâinata Bakışı .....</i>	184
<i>Biyomerkezciliğin Temel Sorulara Verdiği Cevaplar .....</i>	185

## ON YEDİNCİ BÖLÜM

BİLİMKURGU GERÇEK OLURSA .....	189
--------------------------------	-----

## ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

BİLİNCİN GİZEMİ.....	195
----------------------	-----

## ON DOKUZUNCU BÖLÜM

ÖLÜM VE EBEDİYET .....	213
------------------------	-----

## YİRMİNCİ BÖLÜM

BURADAN SONRA NEREYE GİDECEĞİZ?.....	223
--------------------------------------	-----

## EK-1

LORENTZ DÖNÜŞÜMÜ .....	227
------------------------	-----

EK-2

EINSTEIN'IN GÖRELİLİK KURAMI

VE BİYOMERKEZCİLİK ..... 229

*EK-1: Not* ..... 235

DİZİN ..... 237

YAZARLAR..... 245

*Robert Lanza* ..... 245

*Bob Berman*..... 247



## TEŞEKKÜR

Kitabın yazarları, yayımcı Glenn Yeffeth ve Nana Naisbitt, Robert Faggen ile Joe Pappalardo'ya kitaba yaptıkları değerli katkılardan dolayı teşekkür eder.

Ayrıca illüstrasyonlar için Alan McKnight'a ve eklerdeki bilgiler konusundaki yardımları için Ben Mathiesen'a teşekkür etmek istiyoruz. Bu kitabın yazılması, kitap temsilcimiz Al Zuckerman olmadan mümkün olmazdı.

Kitabın bazı bölümleri *New Scientist*, *The American Scholar*, *The Humanist*, *Perspectives in Biology and Medicine*, *Yankee* dergisi, *Capper's*, *Grit*, *The World and I*, *Pacific Discovery*'de ve *The New Cimarron Review*, *The Ohio Review*, *The Antagonist Review*, *The Texas Review* ve *High Plains Literary Review* başta olmak üzere birçok edebiyat dergisinde yayımlanmıştır.

## ÖNSÖZ

Evreni bir bütün olarak anlayabilme çabamız çıkmaza saplandı. Kuantum fiziğinin “anlamı”, 1930’larda ilk keşfedildiğinden beri tartışma konusu olmuştur; üstelik bu anlamı çözmeye, bugün de en az dünkü kadar uzağız. Onlarca yıldır keşfedilmek üzere olduğu söylenen “Her Şeyin Teorisi” ise, sicim teorisinin kanıtlanmamış ve kanıtlanması mümkün olmayan soyut matematiğine takılıp kaldı.

Aslında durum düşündüğümüzden daha da kötü. Yakın zamana kadar evrenin yapı maddesinin ne olduğunu bildiğimizi sanıyorduk fakat sonradan evrenin yüzde 96’sının kara madde ve kara enerjiden oluştuğu ortaya çıktı ve onların ne oldukları hakkında en ufak bir fikrimiz bile yok.

Araştırmalarımıza uyum sağlaması için geçici çözüm bulma ihtiyacımız giderek artsa da, Büyük Patlama’yı hâlâ geçerli kabul ediyoruz. (Tıpkı 1979 yılında enflasyon adı verilen ve hakkında fizik kurallarının nasıl işlediğinin bilinmediği bir üstel büyüme olduğunun kabul edilmesi gibi.) Büyük Patlama, evrendeki en büyük gizemlerden bir tanesi olan “Evren neden yaşamı desteklemek için gerekli olan ince ayara sahiptir?” sorusuna dahi bir cevap verebilmiş değil.

Evrenin esasları ile ilgili olan bilgilerimiz gözlerimizin önünde giderek azalmaktadır. Elimize daha fazla veri geçtikçe, bize hiçbir şey ifade etmeyen bulgularımızı ya tamamen görmezden geliyor ya da teorilerimize uygun hale getirmek için onları eğip büküyoruz.

Bu kitap, yaşam ve bilince dair açıklamalar getirmediğçe, fiziksel dünyaya dair mevcut teorilerimizin işe yaramadığı ve asla yaramayacağı şeklinde yeni bir bakış açısı sunmaktadır. Bu kitap, milyarlarca yıl süren cansız fiziksel süreçlerin gecikmiş önemsiz sonuçlarından ziyade, evreni anlayabilmek için yaşam ve bilincin hayati önem taşıdığını ileri sürmektedir. Bu yeni bakış açısına biyomerkezcilik diyoruz.

Bu bakış açısına göre yaşam, ilkokuldan beri bize öğretildiğinin aksine, fizik yasalarının bir yan ürünü değildir, evrenin doğası ve tarihi de de birtakım bilardo toplarının tesadüfen birbirine çarpması sonucu ortaya çıkmış değildir.

Bir biyolog ve bir astronom olarak, Batı biliminin farkında olmadan kendisini içerisine kilitlediği kafesleri tek tek açacağız. Fizik biliminin egemen olduğu yirminci yüzyılın aksine, yirmi birinci yüzyılın biyolojinin yüzyılı olacağı düşünülmektedir. O zaman, yüzyıla evreni altüst edip bilimin temellerini sarsarak başlamakta fayda var. Bunu hayali boyutları dolduran hayali iperle değil, şok edici yeni bakış açılarıyla dolu daha basit bir fikirle yapacağız ve gerçekliğe bakış açımız tamamen değişecek.

Biyomerkezcilik mevcut anlayışımızdan çok farklıymış gibi gözükebilir –ki öyledir de– fakat biyomerkezciliğin ipuçları aslında her zaman çevremizde görünür haldeydi. Biyomerkezciliğin bazı çıkarımları Doğu dinlerinin ve Yeni Çağ felsefelerinin kimi yönleriyle örtüşmektedir. Bu çok heyecan verici olsa da bu kitap bir Yeni Çağ felsefesi kitabı değildir; biyomerkezcilik bilim temellidir ve mantığını dünyanın en büyük bilim insanlarının çalışmalarının üzerine kurmuştur.

Biyomerkezcilik fizik ve kozmoloji dalında yapılacak yeni araştırmaların önünü açar. Bu kitap, biyomerkezciliğin bilim temelli ana prensiplerini ortaya koyarken sizleri fiziksel evren ile ilgili mevcut teorileri yeniden gözden geçirmeye davet etmektedir.

## BİRİNCİ BÖLÜM

### BİLİNMEYEN EVREN

*“Evren sadece tahmin ettiğimizden daha tuhaf değildir,  
tahmin edebileceğimizden de tuhaftır.”*

– John Haldane / *Olası Dünyalar* (1927)

Dünya, bize okul kitaplarında anlatılan yer değildir.

Rönesans'ı takip eden birkaç yüzyıl boyunca bilimsel düşünceye kâinatın yapısı ile ilgili münferit bir zihniyet hâkim olmuştur.

Bu model bizim evrenin doğası ile ilgili yeni anlayışlar kazanmamızı sağlamış ve kendisine hayatımızın her yönünü dönüştüren sayısız uygulama alanı bulmuştur. Ne yazık ki bu model artık miadını doldurmaktadır ve yerine bugüne kadar tamamen görmezden gelinmiş, çok daha derin bir gerçekliği yansıtan tamamıyla farklı bir yaklaşım konulması gerekmektedir.

Bu yeni model, 65 milyon yıl önce birdenbire belirip biyosferi tamamen değiştiren bir meteor gibi aniden ortaya çıkmış değildir. Aksine bu model, şiddetli, kademeli, tektonik plakalara benzer şekilde bir kez ortaya çıktıktan sonra bir daha asla değişmeyecek derecede derin kökleri olan bir yapıya sahiptir. Kaynağı ise günümüzde her eğitimli insanın içinde hissettiği makul bir endişede bulunmaktadır.

Bu yeni model, kanıtlanması imkânsız bir teorinin ya da günümüzün takıntısı olan “evreni her yönüyle açıklayacak” büyük ve tek bir teorinin peşinden koşmaz. Bu model, problemlerin temellerinin ne kadar derin olduğunun bilincindedir ve kozmosa bakış açımızda bir sorun olduğunun farkındadır.

Eski model, yakın bir zamana kadar evrenin birbirine çarpıp duran cansız parçacıklardan oluştuğunu iddia ediyordu, bu parçacıklar sebebi açıklanamayan bir şekilde önceden belirlenmiş birtakım kurallara uymaktaydılar. Evren ise bir şekilde kendi kendini kurmuş bir saate benziyordu ve içerisine bir parça kuantum rastlantısallığını da katınca saatin kaçı göstereceğini aşağı yukarı tahmin edebiliyordunuz. Yaşam, sebebi bilinmeyen bir şekilde ortaya çıkmış ve daha sonra, aynı fiziksel kurallara bağlı olarak Darwin mekanizmaları uyarınca değişmeye başlamıştı. Yaşam, içerisinde bilinci de barındırıyordu fakat bilincin ne olduğu yeterli derecede kavranamıyordu ve zaten bilincin sadece biyologların çalışma alanına girdiğine inanılıyordu.

İşte burada bir sıkıntı var. Gerçekte bilinç sadece biyologları değil, aynı zamanda fiziği de ilgilendiren bir konudur. Modern fizik, beynimizdeki birtakım moleküllerin nasıl olup da bilinci yarattığı konusuna açıklama getirememektedir. Bir günbatımının güzelliğinden zevk alışıımız, aşk denilen mucize, iyi bir yemekten aldığımız lezzet gibi şeyler modern bilim için hâlâ gizemini korumaktadır. Bilim, bilincin maddeden nasıl olup da üretildiğini hiçbir şekilde açıklayamamaktadır. Elimizdeki mevcut modelin içerisinde bilinci koyacak en ufak bir yer bulunmamakta ve bu model mevcudiyetimizin en temel olgusu hakkında hiçbir açıklama yapamamaktadır. İşin daha ilginç, mevcut model bu konuyu bir sorun olarak dahi görmemektedir.

Bilincin, bir başka fizik alanı olan kuantum konusunda tekrar karşımıza çıkması pek de tesadüf değildir. Kuantum teorisinin, matematiksel açıdan iyi işlese de insan mantığına tamamen aykırı olduğu bilinmektedir. İlerideki bölümlerde daha detaylı bir şekilde ele alacağımız üzere, kuantum fiziğinde parçacıklar adeta bilinçli bir gözlemci ile etkileşim içerisindeymiş gibi hareket etmektedirler. Böyle bir şey mantıken mümkün olamayacağı için kuantum fizikçilerinin bir kısmı kuantum fiziğini “izah edilemez” ilan etmiş, bir diğer kısmı da bu durumu açıklayabilmek için karmaşık teorilerle (sonsuz alternatif evrenler teorisi gibi) ortaya çıkmıştır. Atom altı parçacıklarının belli bir seviyeye ulaşıldığında hakikaten “bilinç” ile etkileşime giriyor olması her ne kadar en basit açıklama olarak görülse de, mevcut model açısından kabul edilemez bulunduğu için ciddiye alınmamaktadır. Yine de, fiziğin karşı karşıya olduğu her iki gizemin de bilinç ile ilgili oluşu oldukça ilginçtir.

Bilinç konusunu bir kenara koysak dahi mevcut model evrenin esaslarını açıklamak konusunda büyük sıkıntılar içermektedir. Elimizdeki son bulgulara göre kâinat, 13,7 milyar yıl önce, mizahi bir şekilde “Büyük Patlama” diye adlandırdığımız devasa bir hadise sonucunda yokluğun içinden birdenbire ortaya çıkmıştır. Büyük Patlama’nın nereden çıktığını, nasıl meydana geldiğini ise tam olarak anlayabilmiş değiliz ve çözmeye çalışırken ortaya çıkabilecek sonuçların teorilerimizle tutarlı olması için henüz tam olarak hâkim olmadığımız bir fizik mekanizmasını kullanıp, ölçümlerimize “kozmetik genişleme süreci” gibi olgular ekleyerek detaylarda boğuluyoruz.

Bir altıncı sınıf öğrencisi kâinat ile ilgili, “Büyük Patlama’dan önce ne vardı?” gibi basit bir soru sorduğunda öğretmeni ona önceden hazırlamış olduğu bir cevapla karşılık verecektir: “Büyük Patlama’dan önce zaman diye bir şey yoktu çünkü zaman

sadece madde ve enerji ile beraber var olabilir, dolayısı ile bu sorunun hiçbir anlamı yok. Bu, ‘Kuzey Kutbu’nun kuzeyinde ne var?’ diye sormaya benziyor.” Öğrenci susup oturur ve herkes soruya sanki gerçekten bir cevap verilmiş gibi davranır.

Bir diğeri, “Evrenin genişlediğini söylüyorsunuz, peki neyin içine doğru genişliyor?” diye sorar. Öğretmenin cevabı yine hazırdir: “Objeler tarafından tanımlanmadığı sürece bir alanın varlığından bahsedemeyiz, dolayısıyla evrenin kendi mevcut alanını daha da genişlettiğini düşünmeliyiz. Ayrıca evreni ‘dışarıdan bakan’ bir bakış açısıyla incelemeyi düşünmek hatalı olur çünkü evrenin dışında hiçbir şey var olmaz, dolayısıyla bu soru da anlamsızdır.”

“Peki en azından Büyük Patlama’nın ne olduğunu anlatabilir misiniz? Bu olayın açıklaması nedir?” Kitabı beraber yazdığımız partnerim, kendisine üniversite öğrencileri tarafından bu tarz bir soru sorulduğunda tembellik yaparak adeta bir bant kaydını tekrar edercesine aynı cevapları verdiğini söylemişti: “Parçacıkların bomboş alanlarda cisimleşip yok olduklarını gözlemliyoruz. Bu duruma kuantum dalgalanması adını veriyoruz. Yeterince zaman tanınınca böyle bir dalgalanma sonucunda koskoca bir evreni ortaya çıkartacak kadar çok parçacık meydana gelebilir. Gözlemlediğimiz kadarıyla evren, bir kuantum dalgalanması ile oluşmuşu andıran özellikler sergilemektedir.”

Öğrenci yerine oturur, demek ki cevap budur diye düşünür, evren bir kuantum dalgalanması sonucu oluşmuştur. Sonunda her şey aydınlığa kavuşmuştur.

Oysaki o profesör bile kendi kendine kaldığı zamanlarda, Büyük Patlama’nın arifesinde her şeyin nasıl olduğunu merak etmektedir. İçten içe o da yokluktan bir şeyin var edilemeyeceğini bilir; Büyük Patlama’nın varoluşu açıklamak için yeterli

olmadığının, onun büyük ihtimalle sonsuz bir süreklilik içerisinde gerçekleşmiş olan tekil bir olay olduğunun farkındadır. Kısacası kâinatın oluşumu ve doğası ile ilgili en popüler ve en çok inanılan “açıklama”, konunun en can alıcı noktası söz konusu olduğunda adeta bir çıkmaza saplanmaktadır.

Geçit töreni sırasında kalabalıktaki bazı kişiler mutlaka imparatorun çıplak olduğunu fark edecektir. Açık büfede üzerlerine yemek dökme eğilimi gösterecekler de, teorik fizikçilerin oldukça zeki insanlar olduklarını kabul etmek ve otoriteye saygı duymak başka bir şeydir. Fakat bu kabul ediş, neredeyse herkesin bir noktada durup, “Bütün bunlar bir işe yaramıyor. İşin özü ile ilgili hiçbir şeyi açıklamıyor. Bu iş A’dan Z’ye kadar anlamsız. Mantıklı gelmiyor, doğru olmadığını hissediyorum. Sorularıma cevap vermiyor. Bu fildişi kulelerin ardında çürümüş bir şeyler gizli ve kokusu burnuma kadar geliyor” demektedir. Gerçeği değiştirmiyor.

Batmakta olan bir geminin güvertesine üşüşen fareler misali, mevcut modelle ilgili her geçen gün yeni bir sorun ortaya çıkmaya devam ediyor. Elde edilen yeni bulgular sonucunda aşına olduğumuz sevgili baryonik maddenin; yani görebildiğimiz her şeyin ve bilinen tüm enerjilerin evrenin sadece yüzde dördünü, karanlık maddenin de evrenin yüzde yirmi dördünü oluşturduğu ortaya çıktı. Evrenin geri kalanı yani ekseriyeti ise ne olduğunu kesinlikle bilmediğimiz karanlık enerjiden oluşuyor. Bu arada genişlemeye, büyümeye devam ediyor. Ofiste su sebilinin başında elinde bardakla dikilen hiç kimse farkında olmasa da, birkaç sene içerisinde kâinatın doğasının temelleri tepetaklak olacak.

Geçtiğimiz on yıllarda bildiğimiz şekliyle kâinatın yapısı ile ilgili ortaya çıkan temel bir paradoks üzerinde oldukça yoğun tartışmalar yapıldı. “Fizik yasaları neden tam olarak hayvan